

ÎN LEGĂTURĂ CU FORMAREA REALISMULUI SOCIALIST ÎN LITERATURA POLONĂ (1918—1939)

Ecaterina Fodor

Problema formării realismului socialist în literatura polonă n-a fost îndejuns studiată pînă acum. Nu s-a ajuns încă la o sintetizare a cercetărilor existente cu privire la diferitele etape de dezvoltare ale literaturii proletare din Polonia. Cercetarea acestei probleme se impune în mod deosebit în zilele noastre, cînd sînt încă proaspete încercările făcute de unii scriitori, literați și critici atît din Polonia, cît și din alte țări, de a defăima metoda realismului socialist și de a nega succesele obținute în acest domeniu.

În anii regimului democrat popular, masele muncitoare din Polonia au obținut realizări importante în opera de construire a socialismului. În toate domeniile vieții economice și culturale s-au produs transformări adînci. Literatura polonă, reflectînd interesele poporului în lupta sa pentru pace, democrație și socialism a căpătat o bogată dezvoltare. Cea mai mare parte a scriitorilor polonezi și-au dat seama că realismul socialist trebuie să devină metoda artistică predominantă, corespunzătoare cerințelor contemporaneității, și că în fața ei se pune ca sarcină principală reflectarea veridică a vieții în dezvoltarea ei revoluționară. S-au găsit însă și scriitori care în paginile presei poloneze s-au pronunțat pentru o metodă de creație deosebită, pentru o cale « specifică » în literatură, a cărei esență se rezumă la negarea spiritului de partid, a conținutului ideologic în literatură, a rolului și influenței sociale și ideologico-artistice a literaturii, transformînd-o într-o armă a cîtorva esteți izolați.

Metoda realismului socialist s-a născut din înseși necesitățile de viață ca răspuns la problemele ridicate de aceasta, în procesul dezvoltării societății, și nu a fost impusă de anumite personalități, după cum ar încerca să susțină unii scriitori polonezi. Realismul socialist a devenit metoda de creație a scriitorilor din foarte multe țări. « Pentru oamenii cu judecata sănătoasă, declară scriitorul polonez Leon Kruczkowski, realismul socialist reprezintă una din încercările cu cele mai mari perspective (dacă nu singura) de afirmare a literaturii și creatorilor ei, una dintre ideologiile literare (dacă nu singura) cu cele mai mari perspective »¹.

Multe din operele scriitorilor polonezi contemporani se bucură de o deosebită apreciere atît în patria lor cît și peste hotare. E vorba de acele opere ai căror autori au demonstrat că metoda realismului socialist poate fi folosită cu

¹ Vezi « *Иностранная литература* », Moscova, 1957, nr. 4, p. 234.